

Путівник для тренера

Модуль 2.

Доступність, універсальний дизайн і
розумне пристосування

Коріння універсального дизайну (УД) можна пошукати після Другої світової війни, коли ветерани повертаючись додому зіштовхнулись з проблемами переміщення, використання продуктів життєдіяльності, користування будинками, транспортом тощо

- Посилення уваги до прав людини
- Боротьба за громадянські права
- Зміна підходів по питань інвалідності
- Концепція людського різноманіття
- Постійний рух, обмін знаннями і досвідом, співпраця

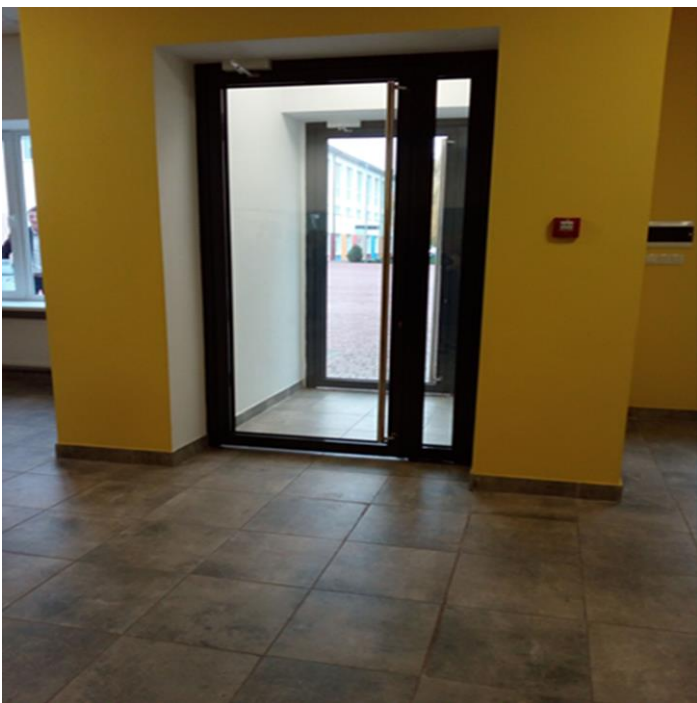
Чому важливе застосування принципів УД в ПТО під час планування навчання та проходження практики ?

- формує філософію освіти, навчального процесу, середовища;
- змінює стереотипи і підходи до навчання та викладання;
- визнає право кожного здобувача освіти;
- змінює навчальний процес, середовище, а не студента;
- підтримує міждисциплінарний підхід за участі широко кола фахівців;
- економить ресурси.

Універсальний дизайн" означає дизайн предметів, обстановок, програм та послуг, покликаний зробити їх максимально можливою мірою придатними для використання для всіх людей без необхідності адаптації чи спеціального дизайну. "Універсальний дизайн" не виключає допоміжних пристроїв для конкретних груп осіб з інвалідністю, де це необхідно.»

Конвенція про права осіб з інвалідністю

Принципи універсального дизайну

1. Рівноправне використання

Навчальне середовище враховує потреби всіх

Наприклад, доступні приміщення, плоский вхід, доступні робочі місця в майстернях та інше

Уникає сегрегації будь-яких груп користувачів.

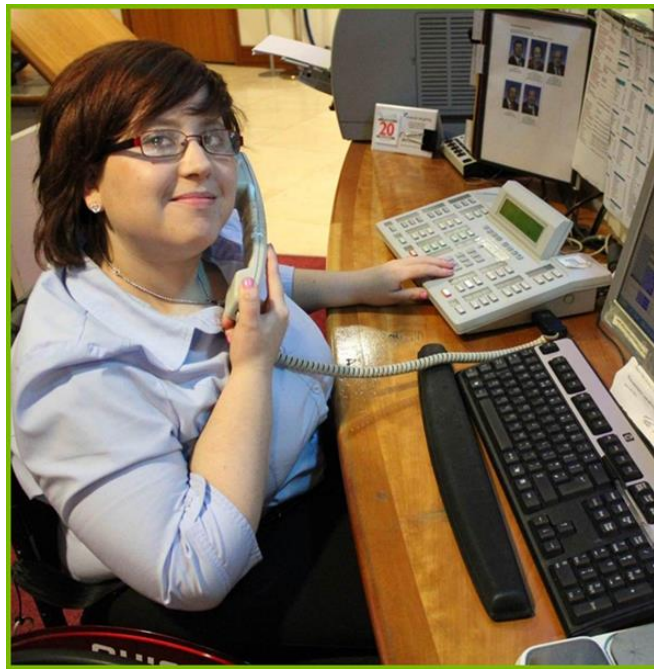
Наприклад, інформація про навчання доступна для всіх: умови, доступне житло, доїзди та ін. Пристосування до іспиту, цифрові підручники

Забезпечує безпеку, комфорт, надійність для всіх.

Наприклад, використання технічних засобів під час навчання

Дизайн є привабливим для всіх користувачів

Наприклад, розташування та висота меблів, що підходить для всіх, зонування, застосування пристосувань для конспектування лекцій

2. Гнучкість у використанні

Враховує різні індивідуальні можливості та уподобання користувачів.

Наприклад, гнучка методика викладання

Передбачає, що продуктом може користуватись шульга.

забезпечує налаштування виробів під тем користувача.

Наприклад, демонстрація набутих знань у різний спосіб

Зміна місць для сидіння, меблів або розташування аудиторії для забезпечення доступу

3. Просте та інтуїтивне використання

Узгодження дизайну з інтуїцією та очікуваннями користувачів.

Наприклад, обладнання в кабінетах, майстернях з чіткими та інтуїтивного зрозумілими кнопками використання

Уникнення зайвих ускладнень при використанні продукту.

Наприклад, знаходження інформації по навчальному курсу з мінімальними зусиллями;

використання піктограм/позначень зрозумілих для всіх

4. Сприйняття інформації незалежно від сенсорних можливостей користувачів

Надання інформації в різний спосіб – візуальний, тактильний, вербальний.

Впорядкування інформації з урахуванням її важливості.
Наприклад, використання кольору, звуку, текстури

Забезпечення контрасту між важливою і супутньою інформацією

Подання інформація з урахуванням різних рівнів освіти та лінгвістичних навичок користувачів.

5. Терпимість до помилок

Забезпечення попередження про небезпеку при застосуванні продукту.

Наприклад, система автовимикання (датчики безпеки) ; захисні екрани, які не дають верстату вмикатись, поки не будуть опущені; захист від неправильного підключення (штекери, кабелі живлення та деталі пневматичних чи гідравлічних систем, які мають унікальну форму (їх фізично неможливо вставити не тим боком)).

Забезпечення ізоляції небезпечних елементів.

Упередження можливості несвідомих дій з боку користувачів.

6. Низький рівень фізичних зусиль

Дизайн забезпечує застосування мінімуму зусиль при використанні продукту.

Наприклад, ручка важільного типу; сенсорні змішувачі; легкі механізми регулювання висоти столів в класах, в майстернях; канцелярське приладдя з адаптивним дизайном ;сенсорні екрани , що вимають легкого дотику та інше

Забезпечення мінімізації дій, що повторюються

Забезпечення користувачу підтримки, щоб він міг лишатись в зручному для нього положенні.

7. Наявність необхідного розміру та простору

Дизайн забезпечує необхідний розмір та простір

Забезпечення чіткої видимості важливих елементів і легкий доступ до них для будь-якого користувача.

Забезпечення достатнього простору для використання допоміжних технологій

Доступність - забезпечення людям з інвалідністю доступу на рівні з іншими до фізичного оточення, транспорту, інформації, зв'язку, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій і систем, а також до інших об'єктів та послуг відкритих, або таких що надаються населенню, як у міських та сільських районах.

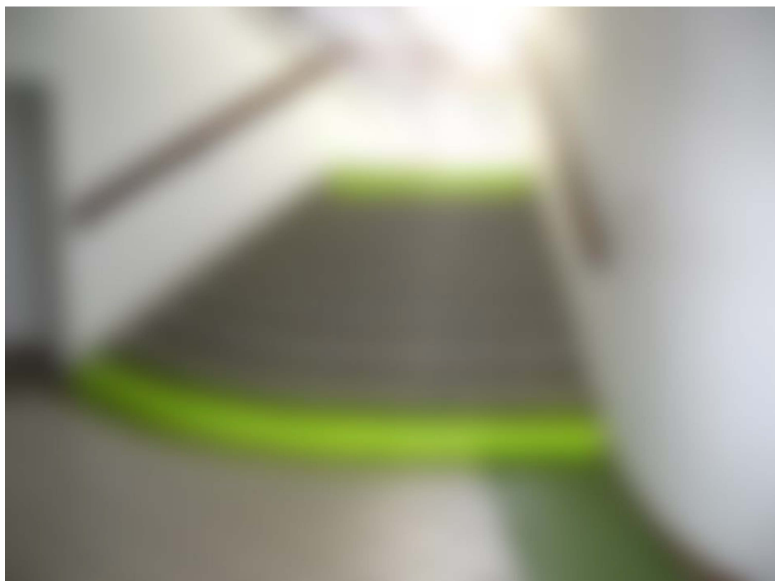
Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. Стаття 9

Жодна людина не може скористатись своїми правами, якщо вона не має до них доступу, відповідних умов для їх реалізації

Приклади доступності

Термін «спілкування»

включає використання мов, текстів, абетки Брайля, тактильного спілкування, великого шрифту, доступних мультимедійних засобів, так само, як і друкованих матеріалів, аудіо засобів, простої мови, читців, а також підсилювальних і альтернативних методів, способів та форматів спілкування, зокрема доступної інформаційно-комунікаційної технології.

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю

Доступність інформації

- Виділення **жирним** або збільшеним шрифтом
- Використання тексту **ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ**, *курсивом*,
- або з підкресленням. Колір.

Розмір шрифту тексту - мінімум 14

НЕ ПИШІТЬ ВСІ СЛОВА ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ

Якнайменше використовуйте курсив

Використовуйте **шрифти, які легко розпізнавати та читати, а саме:**

- без зарубок,
- без декоративних елементів,
- без тіней,
- не *курсивні*,
- із однаковою товщиною та висотою літер.

Рекомендовано : Helvetic Standard, Tahoma Univers, Gill Sans, Frutiger, Arial Cyr Bold тощо

Контрастність інформації

Надання інформації в різний спосіб

Порушення слуху

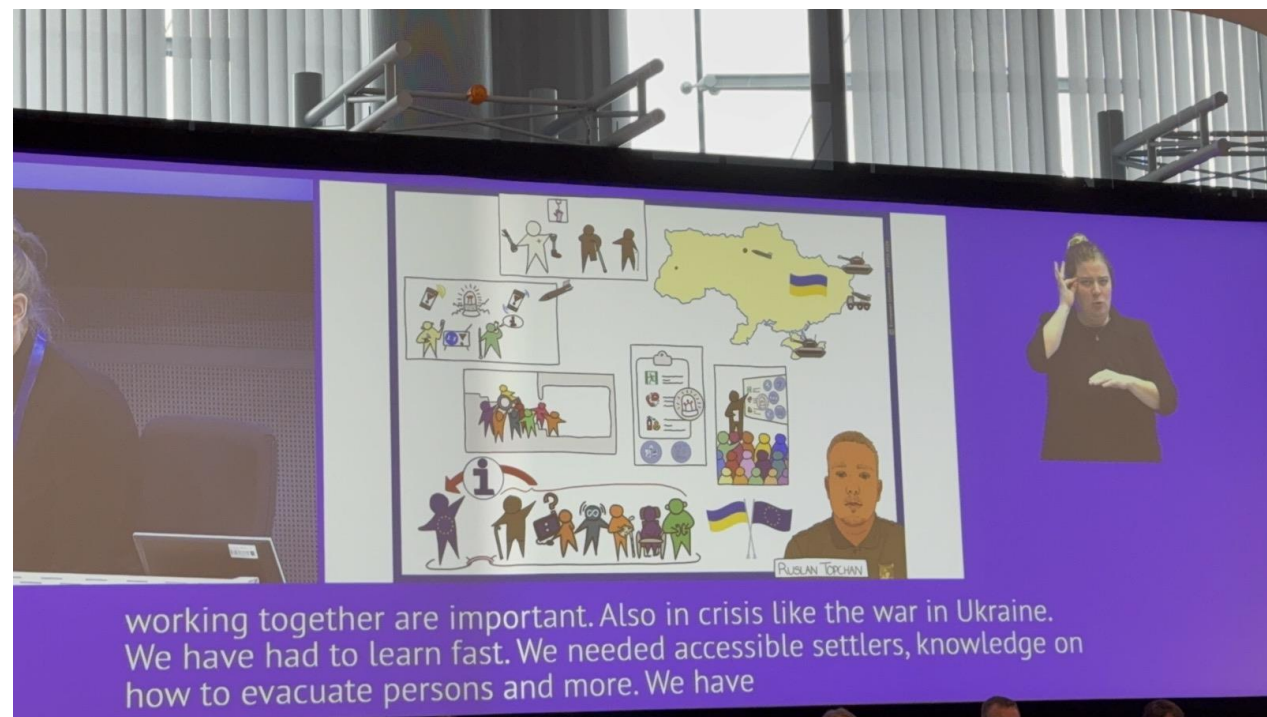
- Жестова мова
- Письмова інформація
- Проста мова

Порушення зору

- Шрифт більшого розміру
- Контрастне співвідношення кольорів
- Звукові сповіщення/речова комунікація
- Дотик

Когнітивні розлади та порушення мовлення

- Шрифт більшого розміру
- Спрощена мова та мова легкого читання
- Картинки, піктограми
- Жестова мова

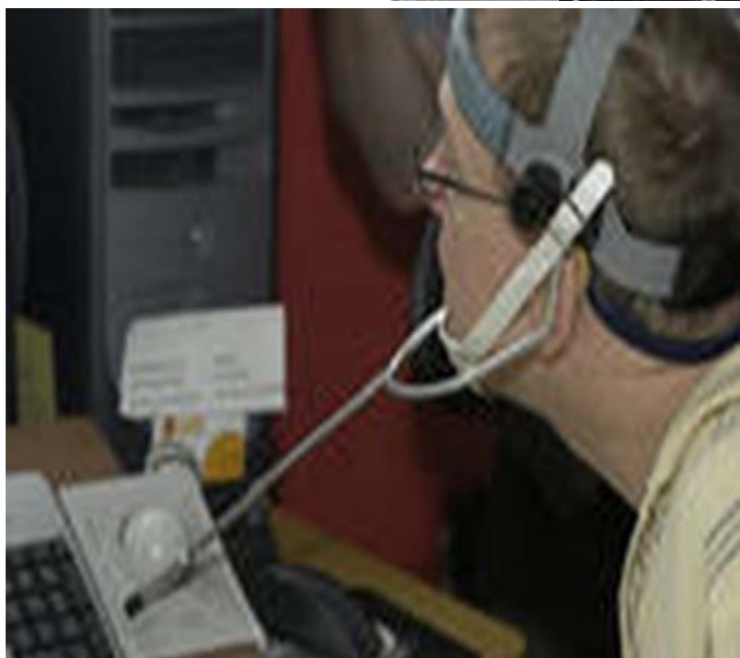
Розумне пристосування

"розумне пристосування" означає внесення, коли це потрібно в конкретному випадку, необхідних і підхожих модифікацій і коректив, що не становлять непропорційного чи невиправданого тягаря, для цілей забезпечення реалізації або здійснення особами з інвалідністю нарівні з іншими всіх прав людини й основоположних свобод.

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю

Розумне пристосування

Питання.

Вебсайт Громадської спілки
ВГО "Національна Асамблея
людей з інвалідністю України"
www.naiu.org.ua

Більше інформації про проєкт "Інклюзивна
професійна освіта: покращення навчання для
ветеранів та людей з інвалідністю"

Дякую за увагу!